

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

červen 2020

Opět slavíme mše svaté společně

Po téměř dvou měsících se začaly i v naší farnosti od pondělí 11. 5. 2020 konat veřejné bohoslužby. Při společných mších svatých stále musíme dodržovat mnohá omezení. U vstupu do kostela si desinfikujeme ruce. Od těch, kteří nejsou členy naší domácnosti, máme dodržovat minimální rozestupy dva metry. Nevidíme si do tváří, protože na sobě máme roušky. Vynecháváme pozdravení pokoje. A také se kvůli omezené kapacitě na mše svaté v neděli a svátky musíme dopředu přihlásit přes internet. Což s sebou obnáší skutečnost, že se z kapacitních důvodů ne všude můžeme zúčastnit té mše, která by nám nejvíce vyhovovala. Také už ani nemáme tolik času a klidu k individuální modlitbě. I přes toto všechno jsem však ráda, že už se zase můžeme setkat v kostele a slavit mše svaté společně. Během března a dubna jsme sice měli příležitost prožívat naši víru jinak, než jsme byli zvyklí, možná se i v leccems zlepšit. Naše farní společenství mi však během tohoto období chybělo. =gk=

Desinfekce rukou při vstupu do kostela. foto: Jana Stohrová

Otec Martin oslavil 60. narozeniny

17. 5. 2020 v 11.00 hod. sloužil o. Martin mši svatou na poděkování za 60 let života.

foto: Vít Horník

Poprvé jsem se s o. Martinem Holíkem pozdravila na táboře Amerika v Orlických horách asi rok před Sametovou revolucí. S manželem jsme tehdy

pomáhali při přípravě letního tábora, na který měli jet naši synové.

Moje další setkání s ním bylo až v roce 1995. Tehdy začalo vysílat Radio Proglas, jehož byl zakladatelem a ředitelem. Pracovala jsem v CMCŽS a spolupracovala při tvorbě programu. Takže už 25 let se setkávám s milým oslavencem, naším kaplanem a ředitelem Radia Proglas při bohoslužbách, na rozhlasových vlnách i osobně.

Otče Martine, vážíme si Vašeho jasného a pravdivého postoje, děkujeme Pánu za to, že nám sloužíte, že nás objektivně a nebojácně informujete o dění v církvi i ve světě a nevyhýbáte se citlivým tématům, které dnešní doba přináší. A jsme Vám vděční za radostnost a vstřícnost. Kéž Vám dá Pán zdraví a žehná Vám. Bohu díky za Vaši službu. =ml=

Slovo úvodem

Motýl má pravdu

Kreslený vtíp. Policista tázavě hledí na řidiče zastaveného vozu. V ruce má jeho řidičák, na fotce je – kukla. Za volantem – motýl. Motýl: „No jsem to já. Ta fotka je stará!“

Motýl to má jednoduché. Začal nový život. Je takřikající v rozletu. Zato já vypadám stejně. Stejná tvář hloupostí, které provádím. Velké škody dělá neodpouštění. Taky to tak máte?

Na hádku si vzpomenu vždy, když se s dotyčným vidíme. Na tu nepříjemnost ani po letech nemohu zapomenout. Předpokládám, že on taky ne.

Jedna z nejpracnějších činností ve vesmíru je nikoli vyvíjet Crew Dragon nebo vakcíny proti koronaviru, ale osvojovat si metody k překonávání toho špatného. Co jsem pokazil já, co vůči mně pokazil jiný.

V Písmu máme dostatek metod. Mám-li odpustit druhému, stačí si vzpomenout, jaký protiva bývám já sám. Co nechcete, aby druhí dělali vám, nedělejte vy jim. Nazvěme to metoda vděčné pokory.

Druhou metodou je řízené zapomínání. Dělán jako by nic. Druhá strana si sice může myslet, že jsem natvrdlý, výhodou však je, že to nehrotím, nevyvolávám proces vyjevit – vyzvat – smířit – odpustit – zapomenout. Velkorysé řešení.

Další metodou je přebít smutnou minulost dobrou přítomností. Snažím se být vůči ublíženému nebo ubližujícímu programově usměvavý, pozorný, milý. Nemá se to přehnat, a je to milá, přívětivá metoda.

Tyto a další metody máte, milí čtenáři, jistě osvojené. Duch svatý je mistr krásy; jsme-li schopni odpouštět, jsme krásnými lidmi!

A ano, ten motýl za volantem to má lehčí, jeho vysvětlení je poctivé.

Ovšem volání být k obrazu Božímu jsme my, a to za jistou námahu stojí, vidíte?

Svatodušně zdraví

o. Martin Holík

Stalo se

Mons. Martin Holík 20. května oslavil 60. narozeniny. P. Josef mu jménem farnosti popřál při mši sv. v neděli 17. května. Věřící měli možnost mu pogratulovat i formou zápisu do pamětní knihy, která týden byla k dispozici u vchodu do kostela. Zájemci mohou stále poslat o. Martinovi list, který do ní vlepi.

~

Na farních webových stránkách začal fungovat rezervační systém na sváteční bohoslužby. Při maximálním počtu 100 věřících v kostele se konalo 5 mší svatých s nedělní platností, a to v 18 hodin v sobotu a v neděli v 7, 9, 11 a 18 hodin.

~

Od 17. 5. pokračuje prezenční příprava na 1. svaté přijímání.

~

Od 25. 5. se mohou konat bohoslužby pro 300 osob, resp. 170 s ohledem na podmínku povinných 2m rozestupů.

~

Členové Živého růžence i přes neuskutečnění osobní výměny desátku přešli automaticky na následující desátek v obvyklém pořadí. Modlitbou pomáhají v boji proti pandemii koronaviru.

Oddáni byli:

1. 5. 2020 Jakub Svoboda
a Barbora Ambrůzová

Pokřtěni byli:

24. 5. Martin Vlček
31. 5. Štěpán Kýr

Okénko do minulosti

Od krize k obnově

Milí farníci, dostáváme se k poslední části předcházející vlastní život nově vzniklé farnosti. Pojednává o aktivitách věřících v období první republiky.

Katolická charita

U zrodu katolické charity stál kaplan na Svatém Kopečku P. Ludvík A. Bláha. Rozeslal do všech řeholních domů v zemi dotazníky, aby získal přehled o jejich humanitární činnosti. Poté začal organizovat přednášky, propagoval charitu letáky a časopisy. Arcibiskup A. C. Stojan tuto myšlenku okamžitě přijal a rozhodl zařadit charitativní činnost jako důležitou složku církve ve veřejném životě. V roce 1922 byl založen Svaz charity v Olomouci a diecézní Svaz charity v Brně. (Jeho předsedou se stal P. F. S. Bařina, starobrněnský opat, členem výboru Č. Landa, iniciátor vzniku kostelní jednoty budoucí farnosti sv. Augustina.) Svazy hned zahájily činnost. Ve farnostech byly zakládány nejmenší jednotky charity nazvané Ludmila, v každé vesnici byl chudinský ústav. Charita zřizovala vývařovny, její členové zdarma pečovali o chudé a nezaměstnané, ošetřovali nemocné, hradili léky. Díky darům charita v roce 1939 vydržovala tři ústavy s 53 sirotky a mentálně postiženými dětmi. Acta curiae Biskupství brněnského v roce 1936 uvádějí, že církev každoročně shromáždí na charitativní účely průměrně 80 mil. korun.

Katolická akce

Katolickou akci – spolupráci laiků při hlásání evangelia – upravil encyklikou

Ubi arcano v roce 1922 papež Pius XI. Spočívala v součinnosti kněží a laiků na uskutečnění myšlenky papeže Pia X. „Všechno obnovit v Kristu“. Základem byla farnost. Jednotlivé odbory měly do své činnosti začleňovat všechny oblasti náboženského života. Byl to např. odbor liturgický, pastorační, školský, tiskový, odbor mládeže a další. (Přehled všech odborů naleznete na str. 64.) Důraz byl kladen na kvalitu členů, kteří měli neustále pečovat o vzdělání rozumové i duchovní.

Dílo šíření víry

Misijní encyklikou z roku 1926 zahájil papež Pius XI. velkorysou misijní činnost. Součástí se stala Misijní neděle, předposlední neděle v měsíci říjnu, obzvlášť věnovaná potřebám misii. Zájem o misijní spolupráci byl veliký. Vznikaly misijní kroužky, výstavky, uskutečnily se přednášky, byl vydáván vlastní časopis Katolické misie, byly konány pravidelné sbírky.

Péče o duchovní život věřících

Velmi rozšířená a oblíbená u věřících byla duchovní cvičení, pořádaná pro všechny věkové skupiny. K dispozici byly exerciční domy v Brně, v Rajhradě, ve Staré Říši. Např. k duchovní obnově na velehradském Stojanově se každoročně hlásilo přes 2000 věřících. Z dalších duchovních akcí to byly poutě, adorace, tridua, prázdninové tábory. Pro děti vycházel časopis Anděl strážný, pro mládež Dorost a Naše omladina, duchovní život podporoval katolický tisk. (Srov. Svatý Augustin..., str. 61–66)

Hospodaření farnosti v roce 2019

I přes probíhající pandemii Covid-19 projednala ekonomická rada farnosti on-line účetní závěrku a výsledek hospodaření farnosti za rok 2019. Většina výnosů farnosti je tvořena příspěvky nás farníků formou kostelních sbírek či darů, proto ERF považuje za samozřejmost seznámit farnost s jejich využitím.

Jak tedy naše farnost loni hospodařila? V roce 2019 farnost nepořizovala žádný významný dlouhodobý majetek, všechny náklady tedy byly provozního charakteru.

Farnost v roce 2019 dosáhla celkových výnosů ve výši 2 192 320,56 Kč a nákladů ve výši 2 070 120,39 Kč a dosáhla tedy kladného výsledku hospodaření ve výši 122 200,17 Kč. *Jindřich Zuziak*

Největší náklady:

Odpisy	391 940,- Kč
Osobní náklady	347 190,- Kč
Sbírky odeslané biskupství	297 980,- Kč
Poskytnuté dary	190 686,- Kč
Ostatní služby	76 587,- Kč
Opravy majetku	89 188,- Kč
Spotřeba plynu	122 875,- Kč
Fond PULS	38 404,- Kč
Drobný majetek	62 568,- Kč
Spotřeba elektřiny	67 317,- Kč
Ostatní materiál	43 349,- Kč
Občerstvení na farní akce	57 257,- Kč
Bohoslužebný materiál	38 565,- Kč
Květiny	38 673,- Kč
Literatura, tisk	25 352,- Kč
Ostatní náklady	26 599,- Kč
Vodné a stočné	18 511,- Kč

Hlavní zdroje výnosů:

Kostelní sbírky	1 535 525,- Kč
Dary	358 495,- Kč
Nájemné	171 163,- Kč
Tržby (farní ples)	85 200,- Kč

Stav bank. účtu 1 690 683,46 Kč

(k 31. 12. 2019)

Stav hotovosti 262 553,- Kč

(k 31. 12. 2019)

Dlouhodobý majetek 27 832 099,- Kč

Stav fondu na pořízení nového oltáře:

Celkem k 31. 12. 2019: 499 963,- Kč

z toho ze sbírek 361 863,- Kč

z toho z darů 138 100,- Kč

Brněnská komunita Učednic Božského Mistra v období pandemie

Naše Kongregace Učednic Božského Mistra nepatří mezi komunity přísné klauzury. V rámci našeho apoštolátu provozujeme malý obchůdek na Kapucínském náměstí, ve kterém se staráme o to, abychom lidem poskytli vše potřebné k důstojnému slavení liturgie, k přijímání svátostí a také různé předměty nápomocné při rozvoji duchovního života. Propuknutí pandemie a s ní spojená opatření se tedy výrazně dotkla i našeho života. Tak jako ostatní provozovatelé i my jsme musely náš obchůdek zavřít a uchýlit se do našeho řeholního domu. Rovněž sestra Anežka pracující na diecézním církevním soudu dostala nařízení pracovat z domu a vyhýbat se kontaktu s lidmi. Naše komunitní rodina se letos

rozrostla o dalšího člena, novou aspirantku Bětku. Jelikož její povolání je hudební interpretace, její pracovní plány se v podstatě ze dne na den úplně zrušily. Tyto okolnosti nám tedy dopřály, že jsme tuto karanténu mohly prožít ve velmi úzké blízkosti a intenzivním kontaktu.

Tento čas byl příhodný zvláště pro naši aspirantku, protože mohla zažít život v komunitě, který by za normálních okolností nebyl tak intenzivní, protože většinu dne trávíme mimo dům. Bez koncertů a zkoušek se mohla více věnovat modlitbě a poznávat cestu, na kterou se odhodlala vykročit. Byl to také čas vzájemného sblížení a sžívání se. Sestry Barbara a Michaela, se kterými se můžete setkávat v obchodě, se v tomto období naplno pustily do šití a vyšívání, aby mohly doplnit zásoby liturgických předmětů v obchodě. Měly jsme dostatek času zaučovat v šití i naši aspirantku, a tím ji zasvětit do hlubšího smyslu našeho apoštolátu. V našem repertoáru se pro tentokrát objevily i neliturgické předměty, a to roušky. Zrušení všech společenských akcí změnilo

plány i naší hlavní krejčí Michaely, která také pečuje o duchovní růst mladých lidí. Nenechala se však touto situací odradit a setkání s mladými uskutečňovala prostřednictvím internetu. Před vypuknutím pandemie si sestra Barbara na období

ly jsme zvláště na katechumeny, kteří se připravovali na přijetí křtu a biřmování, a nebylo jim to kvůli této situaci umožněno. V modlitbách a srdci jsme s lidmi prožívaly jejich strach, úzkosti a také obavy z nejisté budoucnosti. S velkou důvěrou jsme Otci svěřovaly všechny umírající a zemřelé. Ačkoli jsme se s našimi milovanými přáteli, farníky či zákaznicí nemohly osobně potkávat, spojoval nás hluboký duchovní kontakt prostřednictvím Svatého Ducha v adoraci.

Naše každodenní adorace se za těchto podmínek mohla prodloužit až na více než čtyři hodiny. Bylo občas dojmavé adorovat v bílé hostii Ježíše jako Život a pramen našeho života, zatímco denně umíralo ve světě tolik lidí. Uvědomily jsme si, že tato pandemie zviditelnila skutečnost o křehkosti a pomíjivosti člověka, před kterou lidstvo často utíká do konzumerismu,

workoholismu atd., aby ji nevidělo. Aktuální stav, ve kterém se svět nachází, jasně poukazuje na naši smrtelnost a fakt, že na této zemi nebudeme věčně. Avšak není to proto, abychom se báli smrti, ale abychom si připomněli, že nejsme stvořeni pro tento svět. Na tomto světě jsme jenom poutníci, náš dům je v nebi a k němu směřujeme. Tam si máme hromadit poklady, a ne na zemi. Naděje na život věčný je pramenem naší neustálé radosti a pokoje.

Když se na toto období zpětně podíváme a snažíme se hodnotit, co nám dalo nebo vzalo, naše mysl se upírá na našeho nebeského Otce. Věříme a z evangelií víme, že On se o nás velice pečlivě stará, a pokud nám to něco vzalo, tak to možná tolik nepotřebujeme, nebo je to způsob, jak upřít svůj pohled více na Něho. Vždyť Bůh svým miláčkům dává přesně to, co potřebují. On dokáže i z takovýchto těžkých situací vytěžit maximální dobro a potěšit duši každého člověka. Je jenom na nás, nakolik mu to dovolíme.

Modré sestry

Učednice Božského mistra

foto: archiv

půstu dala předsevzetí napsat ikonu Panny Marie Mlčení (Vergine del Silenzio). Nečekaná změna situace související s pandemií přivedla sestru k tomu, že modlitby, které provázely psaní ikony, obětovala za všechny nemocné a umírající. Sestra Anežka každý den usilovně pracovala na kauzách pro církevní soud. Po snídani se vzdálila do svého detašovaného pracoviště v pokoji a objevovala se pouze za účelem adorace, obědu a svačinky.

Největší bolest nám způsobovalo uzavření kostelů. Z počátku jsme si nedokázaly představit den bez účasti na mši svaté v kostele, bez společenství věřících naší farnosti, ale s pokorou jsme tuto situaci přijaly. Na druhé straně jsme však díky sdělovacím prostředkům měly možnost být téměř každý den přítomné na mši svaté, kterou celebroid papež František. Díky Bohu, v našem domě se nachází kaple Ježíše Mistra, takže jsme měly přístup k eucharistii a každodenní adoraci Nejsvětější Svátosti Oltářní. Cítily jsme však s těmi, kteří tuto možnost neměli a velice toužili po eucharistickém Ježíši. Mysle-

Zaznělo v kázání

Je pro nás důležitější osobní modlitba, nebo společná? Obě formy by neměly chybět. (...) Skrze osobní modlitbu budují svůj vztah s Bohem. Společná modlitba nás učí vnímavosti vůči druhým a prohlubuje s nimi vztah.

P. Josef Novotný

Buďte připraveni odpovědět každému, kdo se ptá na důvod Vaší naděje. To znamená ani se nevnucovat, ani to nenechávat jen na Pánu Bohu.

P. Martin Holík =jo=

Vybavení a výzdoba našeho kostela: Oltářní obraz Nejsvětější Trojice s Pannou Marií (1. část)

Oltář v kapli Božího hrobu, jíž je zakončena pravá boční loď kostela sv. Augustina, zdobí obraz Nejsvětější Trojice s Pannou Marií hlásící se k historické či historizující tradici zobrazování svatých osob i celých biblických výjevů. Dle iniciál je jeho autorem moravský umělec Hubert Kovařík (1888–1958). Obraz je pojednán jako rozměrná ikona rozdělená na sedm částí;

ústřední téma doplňují tři vánoční a tři velikonoční výjevy. Při pohledu na ústřední část se nelze ubránit dojmu jako z antického či barokního dramatu. K divadelnímu vyznění s typickými kostýmy a rekvizitami přispívají bělostná oblaka pod trůny a nohama hlavních postav, průsvitné bílé svatozáře i neobyklý atribut v ruce Boha Otce – zlatý luk. Zdá se, že je tu příliš

mnoho vztahů, předmětů i skutečností převzatých z lidského světa. Pomocí divadelních prostředků je však zdůrazněn vážný, až varovný obsah sdělení. V tomto dramatu nejde o nic menšího než o prastarý boj dobra se zlem, jehož výsledkem je přežití, nebo zkáza lidstva.

Na starožitném soudním stolci, potaženém modrou látkou, trůní Bůh Otec. Na hlavě má vysokou zlatou korunu, bohatě zdobenou rytím a drahokamy. S dlouhými bílými vlasy a vousy působí téměř jako antický hromovládny Zeus či Éros, zároveň věčná láska i bojující a trestající vládce v šarlatovém oděvu. Zlatý luk je zde místo Diova obligátního blesku nebo Érotova šípu. Je pojmenován řeckými písmeny ΘC ΠP (ΘEOC ΠATHP, Theos Pater). Svými střelami se chystá ztrestat celé lidstvo i každého člověka zvlášť. Tomu odpovídají i latinské citáty pod ním: „VIDENS AUTEM DEUS QUOD MULTA MALITIA ESSET IN TERRA“. „I VIDĚL HOSPODIN, JAK SE NA ZEMI ROZMNOŽILA ZLOVŮLE“ (Genesis 6,5).

Dole vlevo poblíž zeměkoule ovinuté hadem najdeme nápis: „DELEBO INQUIT HOMINEM“. „ŘEKL: VYHLADÍM ČLOVĚKA“ (Genesis 6,7).

V klasické barokizující kompozici obrazu jsou hlavní tři osoby: nahoře zleva Ježíš Kristus, vedle něj vpravo Bůh Otec, pod nimi Panna Maria. Trojúhelníková kompozice je však v horní části doplněna ještě o další osobu, včetně jejího symbolu. Najdeme zde de facto dvojí zobrazení Ducha svatého – jedno tradiční v podobě holubice v širší protáhlé kartuši se zlatými paprsky nad hlavami Ježíše Krista a Boha Otce, druhé hned pod ní jako okřídlenou subtilní bytost s modrými křídly a v červeném hávu, držící v ruce zlaté žezlo, kterým se téměř dotýká pouze hlavy Boha Otce. Snad má být tímto zdůrazněno, že to má být právě on, kdo rozhodne o dalším osudu či konci světa: „O tom dni nebo o oné hodině pak neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, nikdo, jenom Otec.“ (Mk 13, 32)

Ježíš Kristus sedí v bílém roucho ve fialovém plášti s modrým rubem. Plášť je sepnut pod krkem červenou sponou. Hřbety jeho dlaní i nohou mají rány po hřebech. Levou rukou si na hrudi otevírá roucho a ukazuje své zraněné Srdce, pravou si lehce přidržuje na kolenou plášť. Ze všech tří osob Nejsvětější Trojice má Boží Syn nejprostší korunu s jedinou řadou špic, která je však zdobena drahými kameny a rytými pásovými ornamenty. Ježíš sedí na dřevěném trůně potaženém červenou látkou; trůn je vyřezávaný a zdobený hlavicemi ve formě tulipánů (či trojzubců). Kristus je označen řeckými písmeny ICXP, tj. zkratkou jeho jmen I(HCOY)C XP(ICTOC).

Velká pozornost je zde upřena na Pannu Marii, stojící pod nimi na zeměkouli ovinuté hadem – ďáblem, který drží v tlamě jablko jako symbol prvotního hříchu Adama a Evy. Připomeňme, že latinské slovo pro jablko je málum, zatímco pro hřích, zlo nebo utrpení existuje téměř stejný výraz malum, který se však vyslovuje s krátkým a. Tento nejen v malířství, ale i v sochařství často užívaný druh zobrazování

Oltář Nejsvětější Trojice s Pannou Marií
foto: Vít Horník

Farní diář

Koronavirová pandemie způsobila, že jsme museli pozměnit termíny některých plánovaných akcí.

Dá-li Pán, měly by se uskutečnit v těchto termínech:

21. 6.	10.15 hod. Fotbal ministranti – otcové
28. 6.	9.00 hod. Křest dospělých katechumenů
20. 9.	9.00 hod. První svaté přijímání dětí
28. 9.	Biřmování (v odpoledních hodinách)

Další akce:

Farní den – jsme se rozhodli pro letošek zrušit (i kvůli komplikacím s dodržováním hygienických pravidel při obcerstvení).

Farní tábor s o. Josefem pro mládež (která má za sebou alespoň 6. třídu): 24.–28. 8. na faře v Netíně.

ni Panny Marie se nazývá Neposkvrněná (Immaculata). Matku Boží označují řecká písmena ΜΡ ΜΘ ΘΥ. Na obraze najdeme stejnou chybu jako u obrazu Svaté rodiny, popsáno v předchozím čísle; neboť je správně Μ(Α)Ρ(ΙΑ) Μ(Η)Τ(ΗΡ) Θ(Ε)ΟΥ, tedy Maria Métér Theú (Maria Matka Boží) s písmenem tau, nikoli théta ve slově Métér. Panna Maria prosí: „PARCE, DOMINE, PARCE POPULO TUO.“ „UŠETŘI, BOŽE, UŠETŘI SVŮJ LID.“ (Joel 2,17)

Známý ikonografický typ Immaculaty je zde však poněkud pozměněn, patrně záměrně je spojen s typem Matky Milosrdenství. Panna Maria se vznášá na oblaku nad Zemí, stížená Božím trestem. Boj se odehrává nejen na Zemi, ale bojuje i Nebe proti temným silám, znázorněným odvěkým hadem. Panna Maria má světle červené roucho přepásané bílým pásem na znamení čistoty a nevinnosti. Její světle šarlatový plášť má modrý rub, jehož značnou část přidržuje jako Ochránkyně nad Zemí a lidstvem a snaží se je uchránit. Plášť Panny Marie s bílým závojem znamená její Milosrdenství. Druhou rukou zadržuje mírným gestem Boží hněv. Její Srdce září na hrudi uprostřed bělostného kruhu. Jako Královna nebes má vysokou zlatou korunu zdobenou několika pásy rytých ornamentů a průsvitnou bílou svatozář na zlatém podkladě. *Jana Osolobě*